

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

76. ÅRGANG

20. JUNI 1964

A V I N N H O L D E T :
IKKE HVER FOR SEG (LEDER) - FRA NØDHJELP TIL «GJEN-
NOMBRUDD» - TRÅDEN OM GUDS FINGER - FILM - BLIKK
PÅ TIDEN - LATINEN SOM MÅL ELLER MIDDEL - LESERBREV

NR
12

NESTE NUMMER UTKOMMER 4. JULI 1964

AV-KIRKENS LIV

Uken 21.—27. juni

FEMTE SØNDAG E. PINSE

Epistel: 1. Pet. 3, 8—15.

Evangelium: Matt. 5, 20—24.

«Hvem er det som kan skade dere når dere strever etter det gode?» spør apostelen Peter i dagens epistel. Ingen. For blir deres godhet møtt med godhet, forståelse og takknemlighet, lever dere i Guds kjærlighet og under hans velsignelse. Og blir deres ærlige strev møtt med utakk og ondskapsfullhet, lider dere da for rettferds skyld og er allikevel salige. Den som søker Gud bør ikke la seg skremme, men gjengjelde det onde med det gode.

Evangeliet, et avsnitt fra bergprekenen, bekrefter apostelens lære. Hva nestekjærligheten angår, bør Jesu disipler sette seg høyere mål enn «sunn fornuft» tilsier. Vår Herre stiller så store krav til fred og fordragelighet mellom menneskene at vi heller må la vår offergave ligge foran alteret så lenge vi ikke har forliket oss med den bror som vi er i strid med.

MANDAG: *Paulinus av Nola*, biskop († 431).

TIRSDAG: *St. Hansaften* (vigilie).

ONSDAG: *Johannes Doperens fødsel*. Jesus, Maria og Johannes er de tre som Kirken minnes på deres jordiske fødselsdag. Ellers er det fødselsdagen til himmelen, døden, martyriet, som teller. St. Hansfesten, seks måneder før jul, har alltid vært meget populær, og lokale tradisjoner er knyttet til den overalt i den gamle kristenhet.

TORS DAG: *Wilhelm*, abbed, benediktiner († 1142).

FREDAG: *Johannes og Paul*, martyrer i Roma. Disse to helgener, hvis minne er knyttet til en stor basilika på Monte Coelio, har vært så populære i den romerske menighet at deres navn har fått innpass i messens Canon etter apostlene og de første paver. I virkeligheten er historien om deres martyrium full av gåter og vi vet uhyre lite sikkert om dem.

LØRDAG: *Jomfru Marias lørdagsmesse*.

Uken 28. juni—4. juli

SJETTE SØNDAG E. PINSE

Epistel: Rom. 6, 3—11.

Evangelium: Mark. 8, 1—9.

Epistelen er en av de viktigste tekster om den kristne dåp slik som den ble feiret og tolket på apostlenes tid. Den er også et høydepunkt i det ellers så innholdsrike brev fra Paulus til Romerne.

Evangeliet henleder vår tanke mot det andre store sakrament, nemlig eukaristien: Markus beretter på sin levende måte om brødmiraklet i ørkenen.

MANDAG: *Peter og Paul*, apostler. Den romerske menighet har bestandig knyttet apostelfyrstenes minner til hverandre i sin liturgi. Det den dermed gir uttrykk for, er at enheten og universaliteten hører uløselig sammen, at de er to uadskillelige sider av det samme Kirkens vesen. Apostelfyrstenes fest er ikke bare en stor høytid i Rom, men over hele den kristne verden.

TIRSDAG: *Minnest om apostelen Paulus*. Igår fikk Peter den første plass, dagen idag er viet til Paulus. La oss be for pave Paul VI, som valgte dette navn som et program og lot seg krone for et år siden på denne dag.

ONSDAG: *Vår Herre Jesu Kristi hellige blod*. Festen bærer preg av sin forholdsvise moderne opprinnelse (den ble innstiftet av Pius IX i 1849): den fletter seg ikke organisk i kirkeåret, men betrakter en aspekt av frelsesmysteriet.

TORS DAG: *Marias besøk hos Elisabeth*. Festen har heller ikke noen organisk forbindelse med kirkeåret. Den hører egentlig hjemme i adventstiden (se messen for imbrofredag i advent s. 14 i den norske messebok), men siden middelalderen er den blitt feiret 2. juli og har fått der sin hevdvundne plass.

FREDAG: *Ireneus*, biskop og martyr. En av oldkirkens betydeligste og eldste teologer, dessuten et viktig bindeledd i det 2. århundre mellom Østen og Vesten († ca. 202).

LØRDAG: *Jomfru Marias lørdagsmesse*.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00	11.00
<i>St. Hallvards kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberget. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9.11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell</i> , Gladsvæi 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgaten 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemansgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria Kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvards kapell</i> , tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	—	10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell</i> , Ila, tlf. 21 670	6.30	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , tlf. 7558 <i>Mariabeimen</i> , Nørve, tlf. 7184	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Elisabeth Inst.</i> <i>St. Mikael's kirke</i> , Strandgt., tlf. 1392	8.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: Pater Hallvard Rieber-Mohn.

Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

IKKE FOR SEG SELV

«Die Theologen sind værre end nogen!» heter det i en spøkefull gammel tekst. Noen griper ikke så lett til smilet over *rabies theologorum* — «teologenes raseri». De er dødstrette av strid og uenighet om trosspørsmål, ute og hjemme. Deres lede er forklarlig, når det gjelder adskillig unødig, tildels også ukjærlig kristelig munnhuggeri. Til gjengjeld undervurderer de vel også ofte den avklaring som *må* og bare *kan* skje gjennom meningsbrytning, likesom de noen ganger, i sin lengsel efter enheten, tar for lettvint og for uansvarlig på trossamtalens alvor. De kristnes enhet ligger ikke umiddelbart foran oss. Mange ser ikke engang i hvilken retning vi må søke den — dét er den tragiske sannhet. Men det lysner — økumenikkens vesle pionér-bevegelse er etter hvert vokset til et skred i hele den kristne verden. Hver dag smuldrer murer og stengsler — noen av dem flere århundrer gamle.

Utgangspunktet for denne lederartikkelen er en prinsipp-uttalelse av en meget fremstående luthersk teolog, i en uhyre viktig sak. Aha! sier vår leser — nå begynner fektningen igjen!

Nettopp ikke.

Uttalelsen avtvinger nemlig nærmest uforbeholden enighet — og vi tror det er tillatt å se nettopp dét som et tidenes tegn og et skritt fremover.

Vi antar at få informerte vil bestride Københavnp professoren K. E. Skydsgaards posisjon og tillit som verdens-lutherdommens kanskje ledende økumen. Han taler for mange, og han taler med innsikt — solid plantet i en luthersk overbevisning vi aldri har sett noen av hans trosfeller sette spørsmålstegn ved. Så meget naturligere er det for oss katolikker å studere med oppmerksomhet både hans «ja og nei til katolisismen» (hvilket faktisk er titelen på en av hans bøker). Og desto større vekt har det som denne verdenskjente teologiske tillitsmann har å si om økumenikkens — de kristne enhetsbestrebelsenes — nødvendige forutsetninger.

Det har professor Skydsgaard nettopp gitt et klart, kort og betydningsfullt uttrykk for — gjengitt i de norske presters «fagorgan» «Kirkebladet» for 6. juni. Og det er oppmuntrende lesning.

«Hvad består den nye situation i?» spør Skydsgaard. Og han svarer: «I det at de forskjellige kirker i stigende grad har indset, at de ikke eksisterer for sig selv, men sammen med de andre. Og dette «sammen med» betyder ingen neutral sameksistens, ingen væbnet neutralitet, ingen polemisk rivalisering, og heller ingen venlig likegyldighed. Det betyder en virkelig fælles vandring, en ægte samtale, hvor vanskelig denne vandring og denne samtale end er».

Her stiller han fire nødvendige, nærgående spørsmål til sine trosfeller. De er utvilsomt så vesentlige og så vel overveiet, at vi katolikker godt kan ta dem til oss. Vi har jo nemlig også selv, presteskap og legfolk, som regel et drøyt stykke å gå, før vi er fremme ved den økumeniske samtalens avtalte møtested — det som i vår tid endog paven har pekt ut for oss. Annet steds i dette nummer av «St. Olav» gjengir vi professorens spørsmål — de forteller nemlig klart og greit både lutherske og katolske kristne hva det egentlig er for et møtested.

Hindringen for enheten de kristne i mellom, ikke minst hos oss i Norden, er vel i første rekke hverken en ond vilje eller en mangel på klar tanke. Det er snarere *mistilliten*, og den sitter dypt. Den må vi overvinne. Noe av den viker som regel når vi møtes, i stedet for å skjule oss bak våre papirer. Møtes — ikke til «holmgang», men til samtale (hvorav som bekjent minst halvparten består i å *lytte!*), og om mulig til felles bønn, studium og praktisk kristen aksjon.

Selv hos oss i Norge, hvor vi er heller sent og nølende ute, har dette begynt. Blant teologer, hos ungdommen — snart her, snart der. Der er ingen fare for en preglos «samrøring» — farene ligger dessverre på den motsatte fløy: En må *ville* samtalen, ellers dør den. Den legger heller ikke andre bånd enn nestekjærlighetens på vårt frisprog oss i mellom — vi har fremdeles sannheter å si hverandre.

Men det vesentlige er visst faktisk i ferd med å skje: Vi skimter omsider konturene av et *samfunn*, som ennå ikke er den ene kirke for alle kristne, men som engang kan vokse til å bli det. Den lutherske professoren og den katolske paven har nemlig rett. Og endelig er de da *enige* om noe, ut over den blotte og bare apostoliske trosbekjennelse!

HRM.

Professoren og paven — vennlige ord etter 400 år.

FRA NØDHJELP TIL «GJEN

VIKTIG MILEPEL I SVALENES ARBEIDE I PERU

Det sies at Nils Heyerdahl av og til klunker klaverjazz for gode kjente. I disse dager henfaller han antagelig til sydamerikanske rytmer, av en ganske bestemt grunn. For fire år siden fikk en håndfull norske «svaler» skrappt sammen de første skillingene til de fattige i Limas rykende søppelstum. Fenget av en skjegget og sliten fransk prest ved navn Pierre som hadde holdt et foredrag i Oslo, begynte de på noe de vel ikke ante omfanget av. Idag er det fremdeles bare en håndfull aktive, men på den korte tiden har det skjedd et under i de tomme hender. Hundrevis av gode venner og «faddere» støtter dem regelmessig og konkret, de har fått «offisiell anerkjennelse» av Norsk Utviklingshjelp i form av en sjekk nettopp på hele 140 000 kroner, norske katolikker samlet inn over 14 000 til dem i årets fasteaksjon og det siste loppemarked innbragte 4000. Tallet 4 er øyensynlig deres lykketall.

Litt byråkrati følger med slikt. De må føre bøker og har fast kontortid to ganger i uken. Men det viktigste som skjer nå er at de takket være hjelpen tar skrittet fra å drive et nødhjelparbeide til å gå med i et fredelig angrep på hele samfunnsstrukturen i de peruvienske samfunn. Intet mindre. Ikke alene, de er med sin innsats del i en større aksjon hvor også Perus regjering er engasjert og hvor kristne fra mange land går i første rekke. Ganske unge mennesker.

En av dem er altså Nils Heyerdahl, forsåvidt tilfeldig valgt. Han er ferdig med sin idéhistorie og strever med sprog, hvordan han nå får tid til det ved siden av. Men som de fleste som har vært i kontakt med abbé Pierre har han det lille lykkelige skuldertrekket, det går. Trenges folk til oppgavene, så melder det seg en eller annen. Trenges det penger, så kommer det penger.

Men ikke må disse linjer få noen til å tro at den lille gruppen av unge fra Oslo og Bergen, katolikker og ikke-katolikker i lykkelig forening, sitter med hendene i fanget og fromme smil. De arbeider rolig og hardt videre. Et par dager efter at Utviklingshjelpen hadde gitt dem sjekken — som skal gå til en yrkesskole i Lima — lavet «svalene» plenen foran dominikanernes kloster på Majorstuen om til et slags spraglet lappeteppe — og fikk inn noen tusen på å selge gamle ting fra gamle loft.

Heyerdahl konverterte til den katolske kirke i 1961. Da hadde han allerede ministrert så lenge ved messen at en dame utbrøt: Men kjære, jeg trodde at han tilhørte urkirken.

Dere skal bruke pengene til skole i Lima? — Ja, vi har kjøpt et gammelt hus som må ominnredes og utstyres. Det koster temmelig nøyaktig 140 000 kroner, til selve kjøpet tar vi 70 000 av sjekken og 70 000 som vi har selv. Det er vesentlig «fadderpenger», midler vi har mottatt fra våre venner. Resten av beløpet fra U-hjelpen blir brukt til utstyr osv.

— Svalene er blitt et stort foretagende, Heyerdahl, blir dere ikke litt svimle? Dere startet da med en femkroner for noen år siden.

— Det har løst et skred. Det har vært en imponerende oppslutning på kort tid. Først og fremst her hjemme, men vi har fått også hjelp fra fjernere steder. Vi

har faddere i Hong Kong, Statene og andre steder. Vi får for eksempel brev fra en sjemann på et skip ute i Stillehavet. Han har hørt om arbeidet og vil gjerne hjelpe...

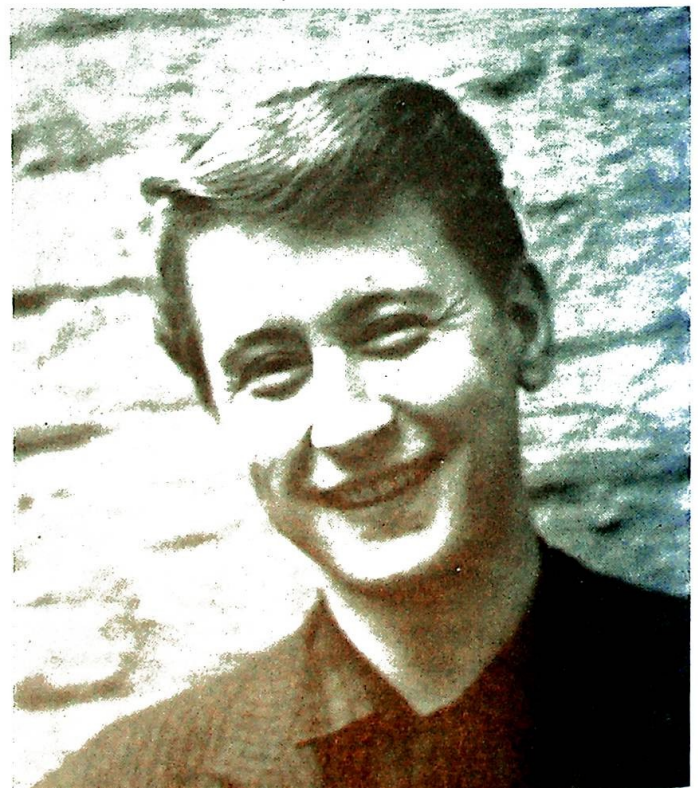
RAMMEN SPRENGES

— Hva er bakgrunnen for det skiftet som nå skal foregå?

— Nå må De først huske på at jeg ikke er formann i «Svalene» lenger, jeg var formann i 1963, i år er det Emily Holm fra Bergen som er sjef. Og i Oslo er det Harald Thiis som er nestformann og ansvarlig. Og det viktigste som kan sies om «skiftet» står, tror jeg, i pastor dr. Edvard Vogts rapport. Vogt har vært der borte som sociolog. Les dette:

«Av «Svalenes» virke i Lima har det, foruten en del arbeidskommuniteter på kooperativ basis, vokset frem en serie av mer eller mindre formelt organiserte institusjoner for barn, barnehaver, daghjem, barnehjem og skolevirksomheter. (Det er for tiden en norsk «svale», omkring atten svenske, en dansk og et dusin fra andre vestlige land, foruten 20—30 fulltidsfrivillige fra Peru selv, engasjert i dette arbeidet der borte.)

Utviklingen har nå nådd en slik størrelsesorden at rammen sprenges. Arbeidet blir reorganisert, det improviserte samarbeidet mellom forskjellige institusjoner blir formelt knyttet sammen i en organisasjon med legal status og ansvar overfor myndighetene. Det offisielle navn i Peru blir: Asociacion Emaus del Peru. Styret består av fem personer med Sig. Carlo Palacio, en kjent borger som

Nils Heyerdahl: «— et solid, underbygget arbeide som tar sikte på endelig å forandre disse kår...»

«GJENNOMBRUDD»

president, og styret har et sekretariat hvor det bl. a. finnes en kanadisk, en svensk og en spansk «svale».

Det grunnleggende problem synes å være at hele den siviliserte del av Peru er konsentrert i millionbyen Lima. Resten av landet mangler alt. Dette er grunnen til den enorme emigrasjon mot hovedstaden, en emigrasjon som har fylt 120 «barriadaer» med papp- og kassebord-hytter, en halv million mennesker lever i en situasjon som ville vært håpløs.

Det har imidlertid nå foregått viktige forandringer i den nasjonale situasjon. Landet har fått en president med stor sosial ansvarsfølelse, Sig. Belaunde. (Presidentens søster er en god venn av «svalene».) En jordreform i Sierraen er begynt. Det er Kirken som har tatt initiativet, men staten følger nå etter.»

«GI DEM EN SJANSE»

«Det er meget viktig at de norske svaler i denne situasjon fordobler sine anstrengelser slik at det gjennombrudd som nå er i ferd med å skje kan bli virkeliggjort,» antyder dr. Vogt i sin foreløpige rapport.

— Og den norske del av «gjennombruddsforsøket» er en yrkesskole. Hvorfor, Heyerdahl?

— Vi norske har jo drevet to barnehjem der borte en stund nå, San José og San Isidro. Men mer og mer har vi stått overfor dette problem, hva skal vi gjøre for disse barna i den vanskelige overgangstiden da de må forlate barnehjemmet og gå tilbake til barriadaen. Vi må gi dem et startgrunnlag.

— Etter planen skal yrkesskolen stå ferdig innredet i høst og ta omkring 100 elever, bare piker. 30—35 av dem skal bo fast i huset det året skolen varer. En svensk pike, Marianne Höök har hjulpet oss med hele prosjektet, vi skal ta imot piker i alderen 13—15 år. Halve dagen skal pikene komplettere sin skolegang i folkeskolen, halve dagen skal de følge ett av husets tre yrkeskurs. Vi skal ha husholdningskurs, sy- og rissekurs og kurs i maskinstriking.

— En mengde piker der borte står i 15-års alderen overfor det faktum at de må tjene til sitt livs opphold og ikke har den minste mulighet eller forberedelse til det. Dette resulterer ofte i at de byr seg frem til den første og beste som byr dem mat og husly. At det i de fleste tilfeller senere slutter i det tragiske bildet av en ensom og oppgitt mor med 3—4 barn er sørgelig kjent.

— En annen side av problemene i slummen er kvinnens dårlige, for ikke å si helt manglende kunnskap om det å stelle hjem og barn. Den materielle nøden er stor og forverres ytterligere av den store vanskjøtselen. Hensikten med en yrkesskole av dette slaget er derfor følgende:

Gi piker med ingen eller kort skoleutdanning en sjanse til å kunne tjene sitt daglige brød.

Gi dem utdanning i slike yrker som de også kan utøve i hjemmet uten å måtte la barna gå for lut og kaldt vann hele dagen.

Gi pikene i slummen en større følelse av menneskeverd.

Lære disse fremtidige hustruer og mødre å gi sine barn sunnere stell og oppdragelse og å stelle et hjem selv med små midler.

Vi lever i en verden der livet for millioner arter seg så miserabelt, at mennesker i overskuddslandene fra barn- og ungdommen av må lære å føle og ta personlig ansvar for medmennesker fjert borte. Under en eller annen form må de — i takknemlighet — dele sine livsgoder med de fattigste.

OPTIMISTISKE RYTMER

Slik går man igang med «det sosiale gjennombrudd», oppmuntret av den forståelse man møter hos presidenten og hans medarbeidere. Kulturministeren har skrevet en bok om de sosiale problemer i landet, et kapittel av boken handler om abbé Pierre. Langsomt kommer reformarbeidet i gang, i millionbyen, i jorddistriktene og oppe i fjellene. I et land som ennå er en heksegryte av skam og raseri, nød og fortvilelse og mismot. Et land som kan eksplodere. Et land hvor nylig over 300 ble drept i panikk og villskap under en fotballkamp.

Det trenges fortsatt frivillige som deler deres kår og lever sammen med dem i enkel kjærlighet. Og det trenges et solid, underbygget arbeide som tar sikte på endelig å forandre disse kår.

Nå, «svalene» trenger i første omgang bl. a. en kvinnelig leder til sin nye skole. Gjerne også noen nevenyttige unge menn.

Hardt arbeide forestår. Men et arbeide som mer og mer ser ut til å foregå til fengende, pågående, optimistiske rytmer.

«Her er ikke bruk for edle drømmere og fantaster, som ikke vet at det dreier seg om menneskers lidelser og om å dele andres lidelser, så at de kan oppleve litt glede ved livet. Jeg søker etter unge menn og kvinner som frivillig kan underkaste seg den nødvendige utdanning og derefter vil bruke noen år av sin ungdom før de tar fatt på sin egentlige livsgjerning og selv stifter familie, og i disse årene vil ofre for andre litt av alt det som så mange av dem har fått i overflod.»

(«Abbé Pierre taler i Danmark» s. 33.)

TRÅDEN OM GUDS

PAUL CLAUDELS SKJEBNEDRAMAER PÅ DANSK

CLAUDEL — DEN UKJENTE

«Claudel — det er Helligånden som er nedstegget i en kalkun!» sa engang dikterkollegaen Jean Cocteau, med en blanding av ironi og beundring. T. S. Eliot kalte Claudel for «det største skapende geni innenfor vårt århundres poetiske drama».

Hva er egentlig en «kristen dikter»? Det er, for å vri litt på noe tenkeren Jacques Maritain engang sa, ikke en som dikter kristen litteratur. Det er en som er kristen — stadig dypere — og som dikter. Nå gjør det jo ikke automatisk noen til dikter å være en aldri så dyp kristen. Men når talentet (i sjeldne tilfeller: geniet) foreligger, da springer den ekte kristne diktning ikke ut av forsettet, men av livet.

Franskmannen Paul Claudel er et strålende eksempel på det. Riktignok var hans diktning bevisst og villet kristen lovsang og forkynnelse — inntil det anmassende. Men ingen dikter av hans dimensjon har visst siden europeisk middelalder så selvfølgelig omsatt kristenlivet, dets seire og dets nederlag, i sang og skjønnhet som han.

Noen ser kanskje hans navn med en viss irritasjon: Her hjemme har vi etter hvert lest en god del om ham (også i «St. Olav»), men når får vi lese noe av ham? Fransk er jo i seg selv et utilgjengelig sprog for de fleste, og Claudels tekster er ikke av de letteste. Denne høyt lovpriste katolske dikteren er som Fujiyama: De fleste vet at det er til, en god del mennesker har kretset omkring, få har besteget det. I Norge er ett eneste verk av Claudel oversatt og oppført: Oratoriet «Jeanne d'Arc på bålet», med musikk av Arthur Honegger — det fikk for et par år siden én eneste oppførelse i Universitetets Aula, med Liv Strømsted i titelrollen.

I høst møter vi forhåpentlig ett av hans hovedverk, idet et av Oslo-teatrene har planer om å sette opp «Middagshøyde» («Partage de Midi»). Og hva mere er: Nå kan vi lese ham. For i disse dager er der kommet en stort anlagt dansk oversettelse av både «Middagshøyde» og Claudels største og mest ærgjerrige drama, «Silkeskoen», ved Frans Lasson. Disse to skuespillene taler begge om kjærligheten mellom mann og kvinne. Jordbundet og sanset, men også med et overlys som synes oss å sette

kjærligheten inn i dens siste sammenheng og åpne dens ytterste gåte: At den utgår fra Gud, og søker hvileløst tilbake til sitt utspring i Gud.

I en omtale av den begivenhet at Claudels veldige diktning nå er lagt åpen på et nordisk sprog, gjør den danske litteraturkritikeren magister Emil Frederiksen seg (i «Berlingske Tidende») noen betraktninger som kan tjene til en første innføring, overfor en diktning som blir aktuell også hos oss i den kommende sesong, og som med en stor kunstners autoritet aktualiserer det katolske menneskebilde.

«A f hele Paul Claudels lyrik findes der på dansk kun Per Langes meget fri gendigtning af et enkelt digt og Peter Schindlers efterligning af hans stil i en række Maria-digte. Man må derfor kalde det en begivenhed, at en ung begejstret kender på én gang fører to af hans skuespil frem for danske læsere — det ene, «Middagshøjde», kan betegnes som Claudels mest koncentrerede, og det andet, «Silkeskoen», hans mest omfangsrige værk. Begge er højst karakteristiske for ham. Begge er i Frankrig ført frem på scenen af den geniale instruktør og skuespiller Jean-Louis Barrault.

«MIDDAGSHØYDE» — EN BEKJENNELSE

Det varede overhovedet længe, før Claudel nåede at gøre sig gældende. Hans egentlige gennembrud skete i 1943, da Barrault satte «Silkeskoen» op. Sidst på året 1948 var han igen fremme med «Middagshøjde», der er så gammelt som fra 1906. Men det blev spillet i en væsentlig omformet skikkelse, og i 1949 udgav Claudel det yderligere stærkt bearbejdet — i denne sidste form er det opført mange gange i Schweiz og Tyskland, oversat til svensk (af Erik Lindeberg) i 1955 og nu altså på dansk.

«Middagshøjde» har en mærkelig historie bag sig. Da det udkom i 1906, blev det kun trykt i 150 eksemplarer og kom ikke i handelen; Claudel har lige til 1949 sat sig imod opførelsen af det. Også 125 eksemplarer fra 1928 var en slags offentlig hemmelighed, kun bestemt — i dyre dommer! — for bibliofile damer. I mange år kendtes «Middagshøjde» blot gennem nogle kritikeres ordknappe omtale, men man vidste fra Claudel selv, at det var det mest personligt betydningsfulde af hans skuespil. Første gang det blev genstand for en bred behandling, var i nordmanden Anders Wylers bog om Claudel fra 1936, læseværdig den dag i dag. Og omsider i 1948 kom det i en ny udgave, «strengt overensstemmende med originaludgavens tekst» — for derpå straks året efter at omformes stærkt, til sorg for mange læsere af den oprindelige tekst.

Grunden til al denne underlighed er kort og godt, at «Middagshøjde» afspeiler en erotisk og religiøs krise i Claudels liv. I 1900, da han var 32 år gammel, efter at have været praktiserende katolik i 10 år og med en anset digterisk produktion samt 7 års diplomatisk tjeneste i USA og Kina bag sig, ville han blive præst og benediktiner, men erfarede, at det ikke var «Guds vilje». Om bord på vej tilbage til Kina forelskede han sig så i en gift kvinde; forholdet varede 4 fortvivlede år; hans katolske syn på ægteskabet samt hans følelse af at skulle

FINGER

tjene Gud som en præstelig digter stod uovervindeligt skillende mellem de to; kun synden forenede dem. Til 1948-udgaven af «Middagshøjde» skrev han et forord, højstemt og dunkelt, men med en mægtig slagkraft — som alt, hvad han skrev. Her siger han, at stykket har det dobbelte tema: ægteskabsbrud kombineret med brydningen mellem en religiøs kaldelse og kødets dragelse — intet kan være mere banalt, siger han selv; men tilføjer, at det både er ældgammelt, ophøjet og egentlig aldrig før behandlet sådan, at alle de frygtelig stærke momenter klart er lagt frem.

Om Claudel nu har gjort det, vil der aldrig blive enighed om. Før stykket var almindelig kendt, taltes der om det som klassisk i den betydning, at det handlede om den

Frans Lassons oversættelse av «Middagshøjde» (105 sider) og «Silkeskoen» (304 sider) er utkommet i en utsøkt vakker, men enkel utgave, til en overkommelig pris, på forlaget Poul Kristensen, Herning, med gode innledninger av henholdsvis Sam Besekow og Bent Mohr, og fine tresnitt av Sigurd Vasegaard.

klassiske franske tragedies evige tema: kampen mellom pligt og drift. Men Claudel overførte temaet til religiøse kategorier: lov og nåde, synd og forsoning, natur og gudsforhold, dragelse «nedad» og løftelse «opad», bundethed og frihed, drømmen om verden og længselen etter Gud. I sit forord fra 1948 omtaler han stykkets hovedperson — han hedder Mesa, dvs. manden, der midt på sin bane gjennom livet står åben for modsatte muligheter — således, at «Middagshøjde» uvægerligt må læses som en personlig bekendelse, et vidnesbyrd om en sag, der hører hjemme i hans inderste hjertekammer. Men eftersom stykket aldeles tydeligt også vidner om, at han — som man siger — «skrev sig fri af krisen», har det i sin lyriske løftelse fået en almenmenneskelig gyldighet — for så vidt som de ovennævnte religiøse kategorier virkelig betyder noget.

DET «PROFETISKE» DRAMA

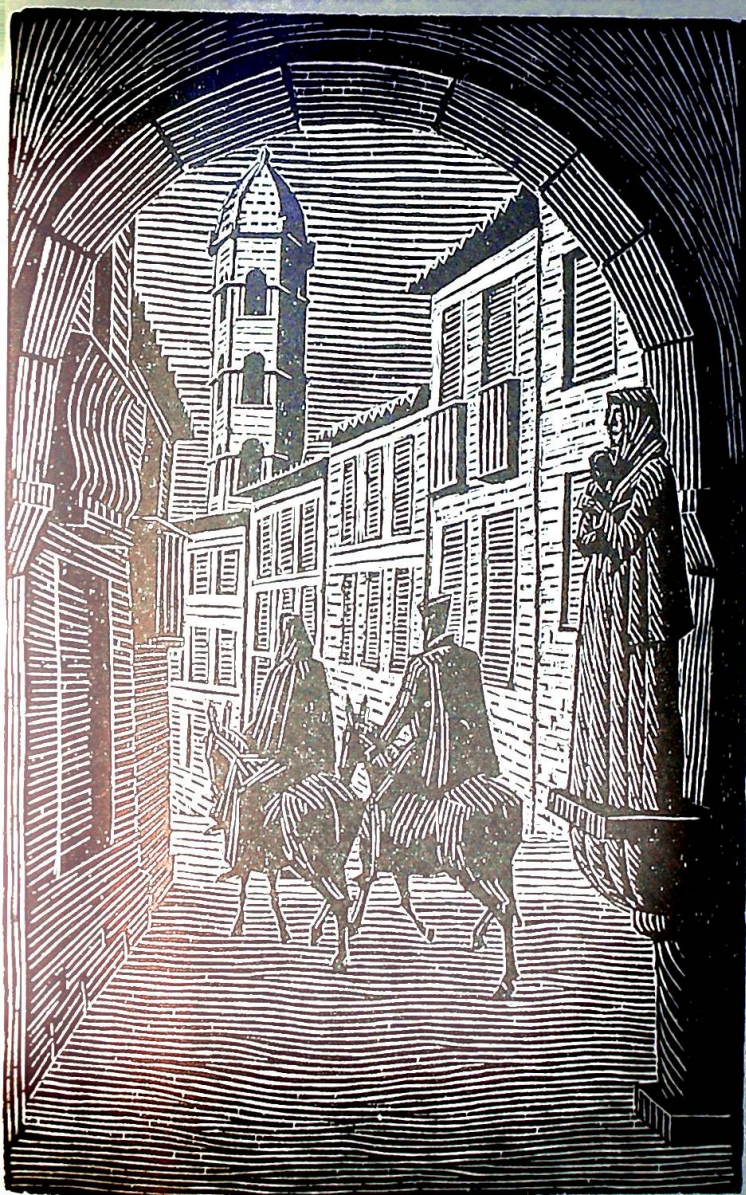
Ellers er stykket i alle måder det mest uklassiske der tænkes kan! Og i den omarbejdede form har Claudel yderligere tilføjet momenter og nuancer i retning af hvad der for ham stod som humor og kosmisk følelse; og han har sat en sindets udvidelse og lettelse ind, som skal betyde, at den kamp, stykket afspejler, kun syntes at være så forfærdelig for det i sig selv indkrogede sind — det mere åbne menneske vil føle sin synd mindre og nåden større, end Mesa gør i «Middagshøjde»s oprindelige form.

Kendere hævder, at den senere form er mere virkningsfuld på scenen. Claudel digter «poetisk drama» i dette ords mest gennemførte betydning. Dialogen er lyrisk — han brugte fra sin ungdom livet igennem frie vers af lignende art som modernistisk lyrik nu om dage langt om længe har vænnet os til. Hver større replik er et digt for sig, og ideligt opstår der monologer. Og han bryder sig ikke om realistisk sandsynlighed, lader fantasien svinge fuldkomment suverænt. På hvert punkt gælder det for ham om at gøre udtrykkene så kraftfulde, eksplosive som muligt — uanset normal sans for sammenhæng; men den, der lader sig rive med af hans mægtigt klangfulde sprog, føler en tryllemagt, som gør, at man snarest må kalde hans digtning «profetisk drama».

«SILKESKOEN»

Når Frans Lasson samtidig med «Middagshøjde» har oversat og udsendt «Silkeskoen», har det en dyb berettigelse. Mange år efter de oplevelser, som førte til det første af disse to dramaer, genså Claudel den kvinde, der for så vidt blev hans skæbne, og med hvem han havde et barn. En forklaring og ny forståelse af alt blev resultatet af dette møde — en sådan totalitær nybelysning er karakteristisk for hans digteriske geni. Han blev overvældet af, hvad han nu forstod. Så kastede han sig ud i en digtning, der formedes, mens han var gesandt i København og siden i Tokio, og som blev til det verdensomspændende kæmpeskuespil «Silkeskoen». Kernen i denne kolossale fantasi er den samme som i «Middags-

(Forts. n. side)

Ett av Sigurd Vasegaards tresnitt til den danske Claudel-oversættelsen av «Silkeskoen».

K. E. SKYDSGAARD:

TROS-SAMTALENS FORUTSETNING

Som allerede nevnt i lederen i dette nummer har professor K. E. Skydsgaard — en av lutherdommens ledende økumenere — nylig i en artikkel definert forutsetningene for lutherske kristnes økumeniske samtale med anderledes troende kristne, ikke minst med Rom. Vi mener at hans spørsmål til sine protestantiske trosfeller har almen interesse — ikke minst er de et redelig og gunstig utgangspunkt for en selvransakende eftertanke over den katolske økumenikkens motiver. Vi gjengir her kjernen i professorens artikkel, efter «Kirkebladet» for 6. juni.

Hvordan forklarer vi de andre, hvem vi selv er? Hvordan er det sprog, som vi uttrykker vor tro og vor overbevisning i? Magter vi at «gå ud af os selv» så vi ikke bare taler et sprog som hørte hjemme i fortiden, eller benytter forældede uttryksformer?

Vi må være klar over, at vi er historiske væsener, dvs. — led i en historisk bevægelse som stiller os overfor nye opgaver i hver ny situation. Alle kirker, de lutherske også, er stillet overfor nye spørgsmål i kraft av de sidste århundreders udvikling, og ikke mindst utviklingen i vor egen tid. Det er ikke nok at vi bare gjentager det som er sagt tidligere. Vi må gjenomtænke saken påny. I det åndelige liv fører standsning til stagnation. Og stagnation betyder død.

Vi må også blive klar over hvordan «den anden» oppfatter og forstår os, og hvor det er, han misforstår os. For derefter at gøre vort til at misforståelsen bliver rettet. Ellers forstår han ikke vort vidnesbyrd, og det har han krav på fordi han er vor næste.

Alt dette kræver såvel studium som tænkning.

Hvordan forstår vi de andre? Min gamle lærer i kirkehistorie, nu afdøde biskop Valdemar Amundsen sagde engang til os som dengang var ganske unge studenter noget som gjorde stærkt indtryk på mig: «De skal fremstille Deres motstander således at han, når han hører Deres fremstilling, kan si: De har forstået mig riktig, for De har forstået mig indefra. Jeg kunne ikke have gjort det bedre selv.»

Dette krav må vi forsøge at leve op til. Det er et krav som ingen kan se bort fra, hverken kristeligt, menneskeligt — eller

videnskapeligt. Først når jeg forstår den anden, kan jeg tænke på at gå i rette med ham.

Er vi klar til å gå ind for denne dobbelte besindelse, sammen med «de andre»? Den lutherske teologi vil ikke være en eller annen separatteologi. Den vil i egentligste forstand være en «katolsk» teologi, dvs. en teologi som har gyldighet for hele kirken. Dens eneste formål er at utvikle evangeliet således som det er åbenbart i Jesus Kristus. Men netop derfor kan den ikke være en teologi i et snævert, isolert rum. Den må være i stadig samtale med de andre, hvem de end er. I denne samtale sker der nogen reelt, sådan der alltid gør i en samtale som ikke bare er en camoufleret monolog.

Det kunde jo være at enhver kirke har sin nådegave som i særlig grad er betroet dem og som de andre skal få øjnene op for. Er vi villige til at anerkende den anden parts særlige nådegave?

På samme måde har også hver kirke sin særlige fristelse, sin fare og sit frafald. Er vi klar til å tage et ansvar på os i forhold til «den anden» og pege på hans fristelse, hans fare og hans frafald? Og at høre på den anden når han gør os opmærksom på vor fristelse, vor fare og vort frafald?

Hvis vi som lutherske teologer går ind i dette vanskelige, men også nødvendige «samarbejde», så er det også her der skal protesteres mot enhver forfalskning af evangeliet, mod al selvstændiggjørelse af den kirkelige tradition og mod enhver form for kirkelig triumf, hvor den så måtte komme fra.

Denne fælles besindelse kræver både studium og modig tænkning.

Hvorfor skal vi inklade os på arbejdet med andre kirkers teologi? For vor egen skyld. Det står os frit for at holde os udenfor. Dermed forskanser vi os til uoprettlig skade for os selv og alle vore kirker i vor egen, kanskje højest «lutherske» tradition. Men det er dermed alt andet end sikkert om vi er ægte elever av Martin Luther. Han ønskede mindst av alt at vi skulle etablere os som «luthersk» særtradition. Vi kan ganske enkelt ikke undvære de andre, ligesom de tror at de heller ikke kan undvære os.

For «den andens» skyld. For han er vor næste, og vi har ansvar også for ham. Hvis det virkelig er sandt at Martin Luther ville reformere kirken, så må det også i dag være vor opgave at deltage i samtalen, også med den romersk-katolske kirke. Det skylder vi reformationen. Det kunde jo være at denne «anden» selv ønskede vi skulle deltage.

For verdens skyld. Det er når alt kommer til alt det viktigste.

(Forts. n. side)

højde»: det store kald contra den kærlighed, som løber panden imod det ubrydelige ægteskab — passion contra lov, selvished contra ydmyghed, vældig naturmagt contra den lære, at Gud vil tjenes gennem menneskets opofrelse for sin næste, og alle veje uden om denne lære fører til synd, som dog til syvende og sidst tjener den almægtiges verdensstyrelse.

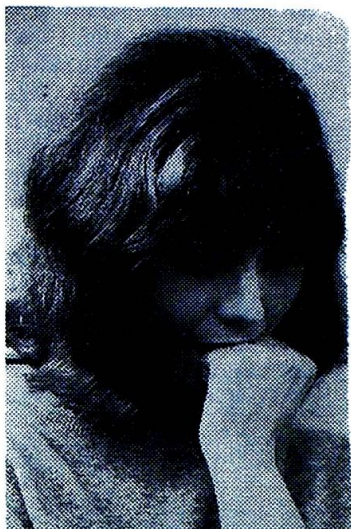
«Silkeskoen» er skrevet af en digter, der behandler sit eget talent med virtuost opøvet suverenitet. Inden for hans egne grænser — og Claudel følte, de lå uendelig langt hinsides al anden digtning — synes intet ham umuligt. En vrimmel af figurer. En række hvirvler af hændelser. En flugt over Jordens oceaner fra kontinent til kontinent. Høj patos, lav komik. Hellige syner og barokke

håndgribeligheder. Stormagt og ussel ringhed. Spillet foregår på modreformationens tid, og hovedskikkelserne er spanske — titlen betyder, at en adelsdame sætter sin livsførelse i pant hos Madonna, for at himmeldronningen skal føre alle damens tilskikkelser frem til deres sande bestemmelse — «endog synderne» lyder et motto på værketets titelblad.

Det er en bedrift af Frans Lasson at have oversat disse Claudel'ske værker. En stor digter ville måske have gjort det anderledes — han er yderst omhyggelig, følsomt nøjagtig, fin i sin højspændte sprogsans. Gid hans arbejde må føre til, at de stagnerede former for vor teaterkunst kan sprænges, så at vor hjemlige sceniske kunst kommer på linie med den europæiske».

«BARNEVOGNEN»

«Synden i Sverige» — har vi ikke hatt nok filmer over dette triste tema? Denne filmen er allikevel anderledes — og interesserer.

Svenskene kan dette: Kjølige og grå realistiske filmer om det avkristnede «velferdssamfunnets» hjelpeløse barnemødre og -fedre, som har fått vite «alt» om sex og lite eller intet om kjærligheten — at den bare overlever på slikt som troskap og offer og ansvar, for eksempel. Fra *Ingmar Bergmans* «Sommeren med Monika» (1953) og fremover har vi i svensk film møtt mange av disse ungdommene — hel-, halv- og kvart-raggare og deres «bruder» — forrådt av et samfunn og en foreldre-generasjon som enten utleverer dem til «frigjort» kaos, eller fordømmer dem med borgerlig forargelse og selvtretferdighet. (Noen moderne hjem presterer endog *begge* reaksjoner, i rask rekkefølge!)

«Barnvagnen», et debut-arbeide av *Bo Widerberg*, er en usedvanlig sannferdig og høyt begavet film i denne genre, som verden over er blitt sjablon for «den svenske livsstilen». Den er en fortelling om unge mennesker i temmelig uforskyldt villrede — og dermed indirekte en anklage mot deres miljø. Britt (*Inger Taube*) er en av de 18-årige «høysåte»-pikene en ser bøyd over jukeboksen i snack-baren om hjørnet — en snill og rastløs fabrikk-pike med det velkjente uttrykk av mutt forvirring som så ofte røber mangelen på feste hos dagens ungdom. Hun møter to gutter. Den første, en amatør-rocke-sanger knapt ute av barnealderen, blir — svært tilfeldig — far til hennes barn. Den andre, en miljøskadet, følsom ungdom fra et bohem-preget overklassehjem i oppløsning, er glad i henne, men svikter henne: Han har ikke fra sine foreldre fått med den trygghet og det overskudd som trenges til å ta ansvaret for en så krevende og komplisert situasjon som denne.

Tilbake alene blir Britt og hennes barn, og *Inger Taube* skildrer fint hennes overgang fra tenåring til voksen — i fil-

mens sluttscene triller hun den vesle ned over gaten mens solen kastes blendende i øynene på henne fra vinduene i en grå og trist husfasade; det er ett av *Widerbergs* mange originale og talende uttrykk i filmens bildeskrift.

Denne nye mann synes nemlig allerede å kunne alt, på en høyst personlig måte. Her er fin og usvikelig ekte replikk-kunst — her er god fotografering og her er ikke minst en alternering mellom dvelende og lynraske opptak, en «rytmeveksel» mellom bildene, som er meget intelligent. *Widerberg* moraliserer ikke, men han får da sagt hva han har på hjertet. Ikke minst om hjemmene: *Rockeheltens* hjem ser vi overhodet ikke — han bærer da heller ikke noe synlig spor etter noensinne å ha hatt et hjem. Britts andre venn har fått «smak» hjemme — han gjenkjenner et godt maleri for hva det er verd og lytter til *Vivaldi*, men det strekker jo ikke til. I en samtale sønnen har med sin mor, ser vi bare ham — morens eneste nærvær i filmen lar *Widerberg* være klirringen av isbitene i hennes glass! Og Britts eget hjem — det er den satte og mette skandinaviske arbeider-velstand, den som teoretisk skulle gi åndelig frihet og overskudd, men som dessverre ble skuffende bornert og søvnig. Hennes foreldre sitter limt og hypnotisert foran fjernsynets drømmeboks — dypfryst i sin triste ironi er en scene foran TV-apparatet, hvor deres tenåring-datter fortvilet søker fortrolighet og råd i en desperat vanskelig situasjon:

Britt: — Mor — jeg har bekymringer, jeg må tale med deg.

Faren: — Hysj!!!

Britt: — Mor! Jeg må tale med deg!

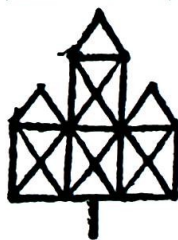
Moren: — Så ta fem kroner i portemoneen min, da. Jeg kan få dem igjen på fredag!

Det var som bekjent en ikke nettopp kristelig-sinnet svenske — *Hjalmar Söderberg* — som engang skrev de ofte siterte ord: «Det är synd om människan!» Visst er det så.

X.

VÅR PRIMSTAV

JONSOK, 24. juni. St. Johannes døperens fødselsdag. Dagen har nok også tradisjoner som en gammel solfest. — Jonsokregn var heldig. På den dag skulle buskapen merkes med tjærekors for at ikke udyr skulle ta den.

PERSOK, 29. juni. De hellige apostler Peter og Paulus. St. Peter ble korsfestet i Rom, med hodet ned, år 67, og samme tid ble St. Paulus halshugget på den andre siden av Tiber. St. Peter fikk himmerikets nøkler, derfor er hans tegn en nøkkel.

SYFTESOK, 2. juli. St. Svithun var biskop av Winchester, han døde i året 862, og det skjedde mange jærtegn ved hans grav. Domkirken i Stavanger var viet til St. Svithun. Svithunmesse eller Syftesok har vært helligholdt like til vår tid i avsides bygder på Vestlandet. Som været er den dag skal det bli i 40 dager i England, men bare til St. Olavs dag, i Norge. — Figuren på primstaven betyr visst en biskop. — I kirkeåret, Marias besøk hos Elisabeth.

Ingen kirke eksisterer for seg selv, men for at verden skal høre evangeliet og komme til at tro. Verden stiller idag sine spørsmål til kirken, også til den evangelisk-lutherske. For verden er splittelsen en forargelse, og en hindring for at komme til at tro. Kirken er en tjener for Jesu Kristi evangelium, og Jesu Kristi evangelium er bestemt for hele verden. Derfor må enhver kirke stadig påny spørge sig selv om den har den rette forståelse af evangeliet, og uophørlig stræbe efter sand, bibelsk erkendelse. Og derfor må også kirkene i den situation de er i idag, møde hverandre i ærlig og saglig samtale, for at evangeliet ved Guds nåde og i hans kraft kan lyde over hele jorden «mangfoldig, men ens i grunden».

BLIKK på TIDEN

LUTHER OG HVITHVALEN

■ Norge er et rart land — sannelig er det det. Nylig hadde en «hvithval» — en såkalt beluga — forvillet seg opp Drammenselven til Hokksund. Der ble den drept (momentant!) med en dynamitt-ladning under maven. Det kan diskuteres — og er blitt livlig diskutert — om nå det var nødvendig eller klokt. Men verdenssituasjonen byr jo unektelig på større problemer.

I Norges største avis leser vi ikke desto mindre (9. juni) et langt og grundig innlegg under den høytidelige og generelle tittel «Du skal ikke slå i hjel», som ikke bare beskriver romantisk hvithvalens hypotetiske liv sommeren i gjennom («her ville den kanskje bli noen ferieuiker, for så å dra ut til sjøs igjen hvor sommerleken går langs kystene i nord — han etter henne — uten tanker for mat og andre trivialiteter...»). Innlegget hever seg også til en moralsk forargelse, som på bakgrunn av vår industrialiserte masseslakt av kylling og vår alt annet enn uegennyttige og meget rutinerte stor-produksjon av svin henimot julemånedens massakrer, fortøner seg mildt sagt noe pussig. Her påkalles nemlig endog Moselovens ti bud og Martin Luther, litt ufølsomt for at begge de nevnte autoriteter vitterlig påla mennesket å «underlegge seg jorden» i nokså håndfast betydning. Innlevelse er en god ting, men der er kanskje levende vesener som er nærmere til vår innlevelse enn akkurat hvithvalene, i en verden som den vi har stelt til:

«Vel, hvithvalen visste at ingen direkte fare lurte, derfor gikk den opp mellom passbåtene og supte inn luft. Da lød et forferdelig ildrødt brak. I en eneste refleks fór den ned mot elvebunnen igjen og bet seg fast — så ble alt svart.

«Du skal ikke slå ihjel» — Luther tolket det slik. Du skal ha respekt for livet.

Mennesket, dette verste av alle rovdyr hadde igjen vært ute med sitt djevleskap. Drept et edelt dyr med en lovløs metode, bare på mistanken om at den kunne ha spist laks, det som bare skal være forbeholdt rovdyret på to ben. Disse individer som i evig krangel og tyvfisking slåss om de siste restene av vår stolte laksestamme i de av oss selv forgiftede elvene. Hvor mange laks ble skadet og drept av dynamittladningen, derom tier historien.»

Intet ondt om dyrekjære mennesker, men er det ikke litt rart at følelser og indignasjon kan nå slike høyder over en humant avlivet hvithval — i en kulturform der tusener av menneskespirer, uten mange protester, år ut og år inn drepes med overlegg, på etter hvert nokså vage «indikasjoner»?

P.S. Samtidig leser vi et innlegg i en dagsavis, der folk som dreper huggormer ute i naturen får sitt pass kraftig påskrevet. Innlegget har overskriften «Tred ham ikke med jernskodd hel —». De ordene skrev dikteren som kjent om *medmennesket*. Vi er da vel ikke i ferd med helt å tape sansen for forskjellen mellom mennesker og dyr her i landet?

BOKEN

■ Vi er så heldige å være begavet med opptil en håndfull norske forleggere som slår en, ikke først og fremst som *bransjefolk* i snevrere forstand, men som kulturlivets *lagfolk* i videre betydning, med det større og langsiktigere ansvar som det innebærer.

I en henvendelse nylig, til Regjering og Storting, har Den Norske Forleggerforening (ikke for første gang!) pekt på en

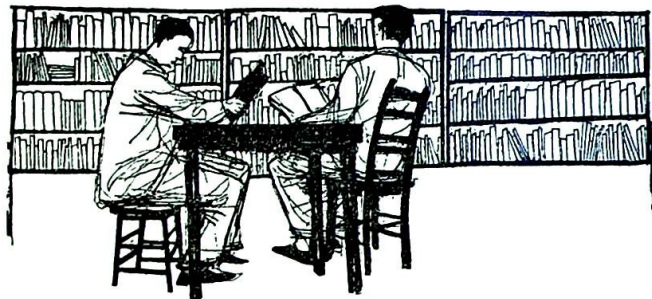
av de største urimeligheter i norsk kulturliv: Omsetningsavgiften på bøker. Det er en misforståelse av nærmest ufattelig skjjevhet å tro at et sprogsamfunn på under 4 millioner mennesker idag kan tillate seg å *fordyre* litteratur i sin alminnelighet og norsk litteratur i særdeleshet, uten at det fører til ubotelig skade for vårt hjemlige åndsliv. Som skattepolitikken nå praktiseres rammer den dessuten *særskilt* akkurat bøkene, mens dags- og ukepresse går fri. Vi har ikke sett noen forsvare denne bakvendte, bevisstløse kulturpolitikken. Og «Dagbladet» (9. juni) rammer unektelig spikeren på hodet når det redaksjonelt skriver:

«Bøker bør være billig i et kultursamfunn. Det skal være en allemannsrett å få del i litteraturens goder.

Norsk bokproduksjon og norske forfattere trenger den støtten som ligger i at man kan arbeide uten tyngende avgifter. På den måten er vi med å føre videre en arv som til nå har gjort Norges navn stort i verden.

Vi vet at finansministre alltid trenger penger. Hver gang det er spørsmål om lettelse på ett felt, svarer regjeringen med at nå er det nye bevilgningskrav på et annet. Det er iallfall ikke tidspunktet å gjøre noe i år.

På denne måten dreper man langsomt mye av det som er verdifullt i samfunnet vårt. Etter hvert blir det formet et forbruksmønster etter enkleste pop-prinsipper.

Bøkene — så dyre at snart bare bibliotekene kan by oss dem?

Er det viktigere at finansministeren fortsetter å håve inn 10—15 millioner på bokomsetningen i vårt land, enn at folket tar skade på sin sjel? Selger vi norsk kultur for det umettelige pengesluket som vår statskasse er blitt i dag?»

«TERROR» PÅ EIDSVOLL

■ Ennå en gang: Norge er et rart land. På Eidsvoll har en luthersk sogneprest funnet en praktisk og effektiv ordning for å kontrollere et minimum av kirkebesøk hos konfirmantene. En ordning som forekommer oss høyst lindrig pålegger dem å delta i hvert fall i halvparten av søndagsgudstjenestene i den tiden deres konfirmasjonsundervisning varer.

Så pass fasthet i gjennomførelsen av noe som vel er ment som en alvorlig *trosvikelse*, har ikke desto mindre vakt en «oppsikt» («Arbeiderbladet»s uttrykk) som grelt belyser folkekirkelighetens farer. I «Dagbladet» har oppsikten endog vært så stor at avisens kriminal-medarbeider M.G.S. (Michael Grundt Spang) er blitt satt på stoffet og sendt ens ærend til Eidsvoll. Det var knapt umaken verd — sognepresten lar seg, tross nærgående forhør, ikke avlure uttalelser egnet for de helt fete typene i det ikke akkurat kirke-vennlige organet. Men *noe* må man jo ha igjen for umaken:

«I grunnen er det slett ikke noe å si på at presten på Eidsvoll krever at konfirmantene skal komme i kirken. Når aksjonen hans virket så forbløffende, kommer det jo utelukkende av at ingen på mange mannsaldre har tenkt seg at konfirmasjonen skulle *koste noe!* Det viser bare hulheten i den kirkelige konfirmasjonen, — hvor lite den betyr for mange. Det er bare en formsak, noe «man gjør» — for å få armbåndsuret i konfirmasjonsgave, eller moped. Når presten på Eidsvoll nå

Latinen som mål eller middel

AV PATER FINN D. THORN

I debatten om latin eller folkesprog i liturgien er der et moment som jeg ikke synes er kommet tilstrekkelig frem, nemlig sakens religiøse side. Det er ikke bare et spørsmål om sprog vi har å gjøre med, men et viktig religiøst anliggende.

Hva den sproglige side angår så har jo katolske kristne flere hjelpemidler for å komme over den vanskelighet som latinen skaper. Et sprog er jo til for å bli forstått, slik at enten må man lære det, eller få det oversatt. I messeboken har vi derfor de latinske tekster oversatt, og under messen blir som regel epistel og evangelium lest høyt på norsk. Når nå kirken tar skritt til å overflødiggjøre slike hjelpemidler ved å gjøre messen direkte tilgjengelig på folkesproget synes mange katolikker å svare: Nei takk, vi vil ha det slik, vi foretrekker denne vanskeligheten med latinen. (Og samtidig ser de ut til å glemme hvilken anstøtssten latinen er for ikke-katolikker som overværer en katolsk gudstjeneste!)

Men så enkel er nok saken ikke. Det ligger andre og dypere motiver bak motstanden mot avskaffelsen av latinen. Det dreier seg i virkeligheten om en viktig side ved den katolske tro, som mange frykter vil bli undergravet ved innføringen av hverdagens sprog i gudstjenesten. Det fremheves at latinen som et dødt og uforanderlig sprog hever oss ut over døgnets omskiftelser. Dets tidløshet løfter blikket mot evigheten. Dets fasthet og klarhet vitner om kirkens uforanderlige og ufeilbare lære. Et felles kirkesprog verden over understreker på den mest veltalende måte kirkens enhet.

På bakgrunn av dette spør mange om ikke konsilet har vært oppmerksom på dette, siden det så «lettsindig» synes å kaste disse verdier overbord. Her er det at konsilet og dets reformer må bedømmes ut fra en større sammenheng. Det er ikke bare når det gjelder latinen, men også på andre områder at konsilet vekker en viss uro blant mange katolikker. Og vi skal også være oppmerksomme på at en del konsilfedre av den mer konservative type er urolige for den utvikling som er igang. Det er ganske klart at vi befinner oss i et tidsskifte i kirken der en ganske dyptgående omstillingsprosess kan synes å røre

plutselig krever at konfirmantene skal komme på gudstjenestene, virker det nesten sjokkerende.

Eidsvoll-prestens aksjon vil derfor ha andre virkninger enn han selv har tenkt seg.

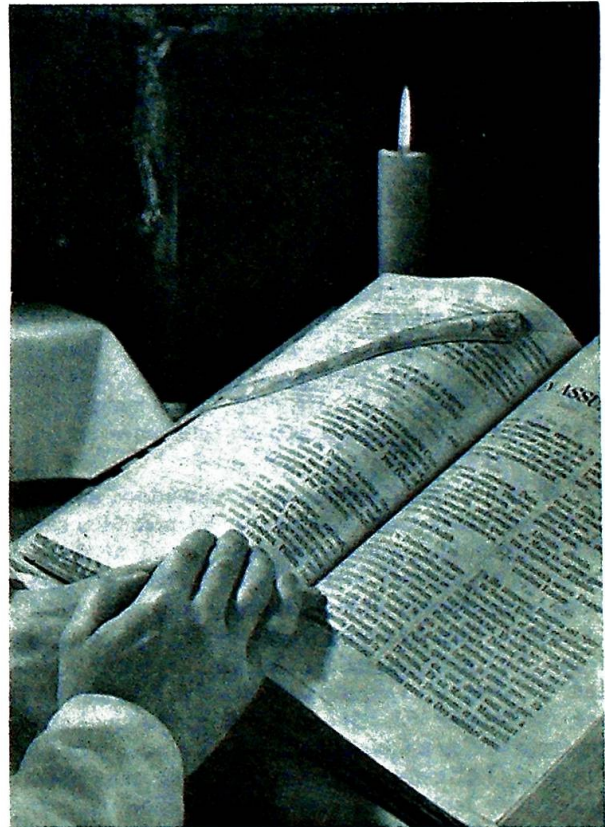
Den vil understreke nødvendigheten av et alternativ til konfirmasjonen. Enten ved at unge — som likevel ikke mener noe med sitt konfirmasjonsløfte — simpelthen lar være å konfirmere seg. Eller ved at den borgerlige konfirmasjon vinner sterkere og sterkere folgeste.»

Det kan man kalle motstridende følelser. De selvsamme folk som bebreider folkekirkeligheten dens runde konturløshet, skal vel egentlig ofte ha seg frabedt at kirken insisterer på alvor og ansvar i dens riter — dåp, konfirmasjon ektevielse og kristen jordeferd. Sognepresten på Eidsvoll ble til og med eksaminert om ikke dette var «psykisk press»! Hans noe saktmodige overbærenhet med tøvet er forhåpentlig en preken så god som noen.

Frater Candidus.

ved selve kjernen av den katolske tro. For den katolske kristne står kirken som bæreren av en guddommelig åpenbart og uforanderlig sannhet. Kirken representerer intet mindre enn evigheten i tiden. Og så opplever vi plutselig at en pave griper inn og setter det hele i bevegelse, og konsilet følger i hans fotspor og bebuder en rekke forandringer i kirkens liv og praksis. Det er ikke underlig at en konservativ prelat som kardinal *Ottaviani* skal ha uttalt at han håper å dø i en kirke som ennå er katolsk (og — om han ikke har sagt det, så har han vel tenkt det: med en gudstjeneste som fremdeles feires på latin).

Hva er det da som skjer? Kort og godt kan det uttrykkes slik: Tyngdepunktet i kirken flyttes inn mot sentrum, inn mot det sentralt religiøse. Bakgrunnen for dette er de forstyrrelser i kirkens liv som reformasjonens omveltninger førte til. Kirken ble tvunget til å forsvare de posisjoner som ble angrepet. Men dermed skjedde der en forskyvning fra det fundamentale til det mer sekundære. For å forstå dette må vi gå tilbake til den likevekt som hersket før reformasjonen. Således hevder en teolog som Thomas Aquinas at sentrum i kristendommen, det som i én sum inneholder hele dens guddommelige kraft er «Den Hellige Andes nåde som vi får ved troen på Kristus». I annen rekke kommer så — sier Thomas — budene og sakramentene, som skal tjene og fremme troens liv i sjelene. Kristendommen er altså i første rekke åndssamfunn,

Kirkelatinen — ingen er lettsindig nok til å tro at dens verdier kan erstattes i en håndvending.

i annen rekke er den institusjon. Det første forholder seg til det annet som mål til midler. Nå var det nettopp kirkens sakramentale orden og dens juridiske konstitusjon som ble angrepet på reformasjonstiden, og derfor var det her forsvaret satte inn. Her kan nettopp latinen tjene som et illustrerende eksempel. Som et sprog er latinen bare et middel. I kirkens liturgiske liv er derfor sproget av sekundær verdi; det viktigste er den religiøse realitet det formidler. Messens sentrale religiøse realitet kan selvsagt formidles på et hvilket som helst sprog. Vi ser da også at Pinsefestens gave besto i at Den Hellige Ånd satte kirken i stand til å tale på alle tungemål. Det er jo også klart at det guddommelige liv kirken formidler gjennom Ord og Sakrament blir lettere og mer tilgjengelig på morsmålet enn på et fremmed sprog. Når kirken allikevel siden reformasjonen så strengt har holdt på latinen, så er grunnen for en stor del at reformasjonen knyttet protesten mot kirken sammen med innførelsen av folkesproget og avskaffelsen av latinen. Slik ble kirkens forsvar av sannheten og enheten knyttet sammen med latinen som det samlende symbolske uttrykk for kirkens sannhet og kirkens enhet. Men dermed ble tyngdepunktet i kirkens liturgiske liv forskjøvet fra det sentrale religiøse innhold til sprogets perifere middel. En lignende forskyvning kan konstateres også på andre områder, som vi ikke her skal gå inn på.

Når nå likevekten mellom mål og middel, mellom det sentrale og det sekundære, er i ferd med å gjenopprettes ved en tilbakevending til en mer fullverdig katolisisme, er ikke omstillingen like lett for alle. Ansvar for dette må her legges på en kirkelig forkynnelse og pedagogikk som ikke i tilstrekkelig grad har lagt vekt på det sentralt religiøse, men har vært opptatt med å forsvare det som ble angrepet fra protestantisk side. Men det er alltid farlig å lære sin katekisme *mot* noen. I gudstjenestelivet har det bl. a. gitt seg uttrykk i at en ytre passivitet og uniformitet — på latin! — er blitt fremherskende på bekostning av den enkeltes personlige deltagelse — på et sprog enhver forstår — i messens hellige handling. Messen ble noe fast og uforanderlig som man overvar, ikke en handling man deltok i, og som kan tilpasses nye former for bedre å formidle dens religiøse innhold. Vi høster nå m. a. o. fruktene av en ensidig motreformatorisk katolisisme som har vært mer antiprotestantisk enn fullverdig katolsk. Resultatet er blant annet at en del katolikker nå ber om fremdeles å kunne støtte seg til latinen som *vinculum unitatis*, — enhetens bånd. Men enheten består da ikke i et slikt ytre middel, men i den enhet som Anden skaper: «Legg vinn på å bevare Andens enhet i fredens bånd». (Ef. 4, 3). Og selve gudstjenestens enhet er ikke sprogets enhet, men det ene felles messeoffer, som kan frembæres på alle tungemål!

Det er som sagt all grunn til å respektere de religiøse motiver som ligger bak aksjonen for latinen. Men samtidig er det nødvendig å gjøre oppmerksom på at den delvis bunner i en manglende forståelse av kirkens sanne vesen. Kirkens motreformatoriske holdning har vært tidshistorisk betinget, men har ikke lenger den samme berettigelse som før. Det samme gjelder bruken av latin i gudstjenesten. Vi lever nå i et nytt tideverv der foreldede posisjoner og former må vike for det nye som Anden lar vokse frem. Vekten i kirken legges nå på det som forener alle kristne. Latinen er ikke lenger et enhetens bånd. Det er heller ikke lenger det best egnede middel til å få alle aktivt med i kirkens gudstjeneste. Når et praktisk talt enstemmig konsil har tatt konsekvensen av dette må vi søke å forstå de meget alvorlige økumeniske og pastorale

Av «St. Olav» for 75 år siden

ET RYKTE

Sigurd i Smålandsposten fortæller at «i Belgrad, der havde regjeringen utspreddt det rygte, at dronning Natalie havde meslinger og kighoste og difterit og skarlagensfeber, saa bakteriene stod saa tæt omkring hende som (lutherske) kapellaner om et første klasses sognekald».

«TYPOGRAFISK OMLØB»

Ryttertroppen var nu kommet saa nær, at hun kunne skjelve de enkelte ryttere, men neppe havde hun seet den forreste, en høi, mægtig jernskikkelse, før hun forfærdet raabte: (Fortsættes).

I «HOVEDSTADEN»

I vor hovedstad blomstrer herlig det ærværdige tyvehaand- verk nu allerede i længere tid, ikke mindst gjøres der inbrudstyverier. Overfald med udplyndring kan ogsaa enkelte personer fryde sig over at være bleven gjenstand for. Havde Kristiania været en katolsk by — naa, hvor catholicismen havde faaet læst og paaskrevet.

AV EN FORTELLING

«Imidlertid traadte Jan med udstrakte hænder ind i værelset, mens Trine sprang ham ikke imøde. Den bevægede pige sank ned fra stolen og krøb på knæ hen til sin velgjørerinde som sad i sofaen. Og pigen raabte høit grædende: O, frue, hvis ikke De kommer i himmelen, hvem skal da bli salig? Jeg kan ikke tale. Mit hjerte brister, jeg dør av glæde. Tak, tusend tak.»

GÅTEFULLT DEMENTI

Til «En kritiker»: det rimer sig saaledes at vedkommende var udset til at være det, men ikke blev det, og derom har bladet, De anfører, ikke vidst besked.

grunner for det, og ikke holde fast på former som i det tyvende århundres verden hindrer kirken i utfoldelsen av sitt sanne vesen. Vår styrke må ligge i samling om det sentralt religiøse, som er «*Andens enhet i fredens bånd*».

Fin D. Thorn. O. P.

(Argumentet for latinen ut fra at vi har sproglig forvirring i Norge har ingen verdi. Det lar seg meget godt gjøre å finne frem til et verdig norsk liturgisk sprog. Klarer vi ikke det, legger vi igjen for stor vekt på det sproglige i stedet for på det religiøst vesentlige.)

Nettopp utkommet:

Det annet vatikankonsils konstitusjon

DE SACRA LITURGIA

Gudstjenestens fornyelse.

Norsk utgave kr. 5.—. (Ved postforsendelser + kr. 0.40.)

ST. OLAV BOKHANDEL OG FORLAG

Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 42 31 70

BYGDØ-STEVENET

ble et vellykket arrangement i godt vær og samvær, selv om flere burde ha funnet veien dit ut, sist søndag. Deltagerne gikk i prosesjon til friluftsteateret, som frembød en rolig og utmerket ramme om messen, forrettet av sogneprest F. J. Fischedick, med preken av dominikanerpater Ellert Dahl. Etter spise-pause orienterte konservator Martin Blindheim interessant om stavkirkebygget, og etter det offisielle arrangementet fant vel adskillige av deltagerne glede ved å tilbringe resten av den deilige sommerdagen på museets grunn.

Så gode som mulighetene for et katolsk stevne i denne rammen er, frister arrangementet til gjentakelse, og da med en bedre oppslutning.

LESERNE SKRIVER

Et nytt
«ståsted» | |

Herr redaktør.

De siste ukenes liturgi-diskusjon lar en sitte igjen med etpar konklusjoner

som er lite i overensstemmelse med virkeligheten. Den ene: at det her i landet er prestene som vil innføre liturgisk «reformasjon» mot legfolkets kompakte protester, viser seg fort å være feilaktig hvis man spør endel prester og legfolk. Da ser det ut til at vel halvparten av prestene er fornøyd med den latinske messen stort sett uforandret, mens til gjengjeld mer enn halvparten av legfolkene lengter etter, og søker seg frem mot, en mer «norsk» liturgi i det hele.

Dessuten kan man få inntrykk av at hele liturgispørsmålet egentlig representerer en kuvending fra Romas side, slik at det som før var «god latin» nå skal erstattes med nye «sannheter». Og hvis det var slik, at Kirken bare ville servere oss et nytt fait accompli, var vi ikke kommet ett skritt videre med konsilet. Det nye — og det er ikke flatterende for Kirken at det er nytt — er at det gis rom for en bred debatt om sentrale spørsmål, at det lyttes til meninger og

(Forts. neste side)

R.I.P.
Vår kjære mor
GUDRUN SØRUM

døde 3. juni styrket med kirkens hl. nådemidler.

Ruth
Olav
Olav Lauvstad
Margrethe Sørum

Be for hennes sjel.

Hybel!

Jeg skal utdanne meg som spesiallærer fra høsten og søker hybel i Oslo.

Lærer Lasse Ruyter,
Solvangvn. 16, Lisleby,
Fredrikstad.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Lukket fra 1. juni til 1. sept.

 **KATOLSK
INFORMASJON**

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

St. Hallvard Kameratklubb

har møte hver torsdag kl. 19.30 i Urtegt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

**LEGMANNSRÅDET
OSLO KATOLSK BISPEDØMME**

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

 SHELL

FYRINGSOLJE
brukes av

St. Olavs kirke Bispegården St. Joseph's Institutt Vor Frue Hosp. Nerveavd. St. Dominikus kirke Lunden Kloster St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Oslo
Sta. Katarinahjemmet St. Franciskus Kirke St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke Vår Frue Kirke Marias Minde St. Franciskusøstrenes Moderhus	} Bergen
Øyenklinikken St. Josephs Hosp., Drammen St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst. St. Mikael's Kirke St. Mikael's Prestegård	} Hammerfest
St. Theresia kirke St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke St. Magnus presteg.	} Lillestrøm
St. Elisabeth Hosp. Vår Frue Kirke Bispegården	
St. Olavs Kirke, Bispegården	} Trondheim
St. Olavs kirke St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	} Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

1/5 Norsk Frø Vi leverer alt
De trenger til Deres hage

Oslo - Sandefjord - Larvik - Stavanger - Bergen - Trondheim

M. GALLUS 1/5
OSLO - Etabl. 1847

Leverer alt til leger, sykehus og laboratorier

visjoner som synes å tangere heresiet, at det tviles på det tidløse i gamle «sannheter».

Det er jo ikke bare liturgien som undergår en slik ajour-føring. Både moralteologien og den alt for lett vint brukte «naturretten» må gjennom samme prosessen. For Kirken ser jo nå at «et nytt verdensbillede krever et nytt ståsted». Fra det nye stedet kan man se annerledes ut.

For oss menige kan det være nyttig å prøve å sette oss inn i hverandres forutsetninger, eksperimentere litt med «ståstedet»: Mine egne følelser var som de fleste «gamle» katolikkers, da vi fikk høre om mulighetene for en gjennomgripende, liturgisk reform med overgang til morsmålet: — Å så leit, nå som jeg er blitt så kjent med latinen og er så glad i de faste tekstene på dette sproget. Jeg vil savne det, slik man savner sitt fedreland i utlandet.

Men så tenkte jeg på min holdning fra 15-årsalderen, dengang jeg strevde med å følge med i messen, og måtte møysommelig lese på dårlig dansk, de tekstene presten sang ved alteret. Den gang ville jeg helst reformen velkommen uten forbehold.

Og nok et synspunkt: Jeg har en datter på fem år. Hun er katolikk i et land hvor det er aparte, og jeg prøver å forklare litt av det som foregår i messen for at hun skal vite hva vi gjør i en kirke. Hun sto en dag urolig og ventet på at messen skulle slutte. Jeg bøyde meg ned og sa: «Nå leser vi Fadervår». Hun lyste opp og la iver med «aftenbønnen» sin på norsk, inntil hun oppdaget at der sto jo vi andre og sa en rekke helt meningsløse ord!

Kan latinen være så sacrosankt at den skal stå i veien for barnas og de helt unges aktive deltagelse i liturgien?

En ungarer sa engang: — Nå snakker

jeg like godt norsk som ungarsk, men jeg ber på ungarsk!

Og det gjelder vel de fleste: Vi kan dyrke Gud på latin, på et fremmed sprog, men sier vi de samme ordene på vårt morsmål, blir det bønn.

For et par år siden overvar jeg en dialogmesse i en nordtysk landsby. Det var en slik parallellkjøring av latinsk prestmesse og tysk folkemesse, som vel ingen setter pris på, inntil presten før kommunionen snudde seg mot menigheten og sa, ikke — ecce Agnus Dei, men — sieh das Lamm Gottes... Og menigheten svarte: — Herr, Ich bin nicht würdig... Jeg forsto at dette var ikke ord de sa i takt fordi de skulle sies, men det var en bønn. Dialogen, den presise og velsmurte, var blitt til bønn fordi ordene virkelig betød noe helt inn der hvor morsmålet bor hos menneskene.

Om vår nattverdsliturgi er vakker, og

(Forts. neste side)

<p>KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER</p>	<p>Norske Fina A/S Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371</p>	<p>Byens spesialforretning Olsson TAPÉT OG GULVBELEGG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080</p>
<p><i>Andr. Panne</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 1/2 945</p>	<p><i>Fredrikstad Glassmagasin</i> TLF. 1662 - 2062</p>	<p>ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad</p>
<p>KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190</p>	<p>C. HANSSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD</p>	<p>G. HALVORSEN Kjøtt og pølsevarer Tlf. 11 781 og 12 455</p>
	<p>EDVARDSEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad</p>	<p>HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmengt. 3, 4, 5. Tlf. 12 131 og 12 031</p>
<p>KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Farmannsgt. 10 - Tlf. 13 062 1885 75 år 1960</p>	<p>ALFR. GRØNNEBERG Urmaker og Optiker Fredrikstad</p>	<p>EINAR O. ANDERSEN og WILLY ANDERSEN Bygg og tømmermestere</p>
<p>BRYNILDSENS FABRIKKER Drops og Mineralvann</p>	<p>O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840 <i>Engeset & Larsen</i> MANUFAKTUR EN GROS - EN DETALJ FREDRIKSTAD</p>	

hymnen «Adoro te» er noe av det fineste som er skrevet, må vi ikke være redd for at det sakrale forsvinner om ordene blir sagt på sproget fra pottitland.

I kirkesamfunn som har liturgien på landets sprog, finner vi også perler: hymner og bønner som er skapt i like stor kjærlighet som våre. F. eks. en negro spiritual som: Let us break bread together... Den gir uttrykk for en tilbedelse, anger og lengsel som godt kan brukes til å friske opp vår egen, til tider rutinemessige altergang.

Og hvis vi skal se vestover, mot Storbritannia, kan vi jo konsultere *Charles Davis* som er en av de fremste katolske teologene der borte:

«Uten tvil er liturgien et stort mysterium, som alt som kommer fra Kristus og bringer oss til Ham, men siden det kristne legfolk har en rolle å spille i den, er det uunngåelig med et visst «dagligdags» preg over dens menneskelige side. Messen er den kristne menighetens familiemåltid.

La det for all del være så mye verdighet og skjønnhet som mulig — en levende sans for det hellige må aldri bli

fraværende, — men det er bedre om messen blir gjennomført på en ytre sett uflidd måte mens samtlige tar virkelig del i den, enn å ha en feilfri forestilling hvor forsamlingen ser passivt på. Kirken er ikke et teater, men et hus. Det er en familie som er samlet, ikke et publikum. Folk er der for å delta, ikke se på...»

Det er dessverre ikke uvanlig at vi konvertitter er litt stolt over dette at vi er «aparte». En ny liturgi vil gjøre oss mindre aparte, men dens mål er å gjøre oss til bedre kristne.

Bergljot Nygård.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent hverdager
kl. 10—13, 16—20.
Lørdag kl. 10—12.30.

Gode Bergens-firmaer

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482
BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Solheimsgt. 25
Tlf. 99 016 Bergen

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

NYGÅRDSGT. 4

VESTA - ÆOLUS - BERGENS BRAND

i all skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

HARALD LYCHE & CO.

Drammen - Sentralbord 83 79 70

BOKFORLAG - MUSIKKFORLAG
PAPIRINDUSTRI
KONVOLUTTFABRIKK

Kjente
Drammens-
firmaer

Drammens malerforretning

Tlf. 83 39 16 - 83 33 32

Inneh. Asbjørn Gundersen

Utstyr for leger og sykehus

Drammen Bandageforretning

Øvre Storgt. 7 - Tlf. 83 11 71

NORLØFF

Jernvareforretning A/S

Drammen - Tlf. 83 65 80

American Foto

SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER

Engene 4 - Tlf. 83 11 45

Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65

PT. PEDERSEN & BERG A/S

Farvehandel - Kjemikalier

Parfumeri - Spør oss

Etabl. 1883 - Tlf. 83 21 85
DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

TYRILYS 1/8 TYRI FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

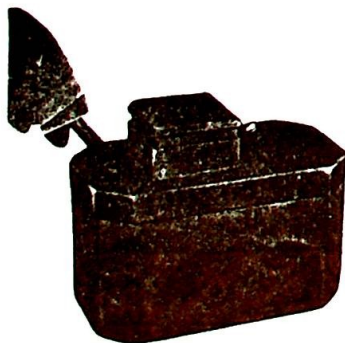
Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTRIKNUT

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »
Fåes i banker over hele landet

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3 b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH
ARTIFISJELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvet 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

Er Deres familie tilstrekkelig trygget?
Hos oss får De den forsikringsform
De har behov for

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO

HØYESTERETTSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENSVERN. 4 - OSLO

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir
BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90